

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jacobi Alvarez de Paz Opera

De Vita Spirituali, Eivsque Perfectione - Libri quinque

Álvarez de Paz, Jacobo

Lvgdvni, 1611

Quòd terminus vitæ spiritualis, & graduum eius, est vita in perpetuum duratura. Cap. xij.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77833](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77833)

amore sui creatoris inflammari, & nec cum hominibus conuersari, nec res creatas videre, nullam salutis, aut vitæ corporalis curam habere, neque corporis necessitatibus deseruire. Et tamen propriæ imbecillitati se accommodat, communibus religionis occupationibus vacat, hominum colloquia necessaria, aut vtilia admittit, negotia suæ vocationis, aut instituti non abhorret, diuina deserit, à celestibus, & supernis descendit, manducat, bibit, dormit, & intermissione vacat, vt corporis incolumitati cõsulat, & sanitatem conseruet, quia istam esse Domini voluntatem aduertit. Vellet tandem, & summè optaret ob gloriam Dei, magnus esse cum magnis, & vitam omnino cõlestem agere: sed quia videt aliam esse dispositionem Domini, sustinet libenter paruulus esse cum paruulis, & illis ingentibus domis careere, ad quæ aspirauerat, & mente conceperat. Hoc est non tantum voce, sed corde quoque; & vita dicere: *Fiat voluntas tua*] qua nulla est maior, nec perfectior oratio. Nam hoc dicere, nihil aliud est, (vt ait Cassianus) quàm, vt sint homines similes angelis, & sicut voluntas Dei ab illis impletur in cœlo; ita etiã hi, qui in terra sunt, non suam, sed eius vniuersi faciant voluntatem.] Qui verò istam adepti sunt in omnibus prosperis, & aduersis, cum diuina voluntate concordiam, illius versuculi dulcedinem experiuntur: Ecce quàm bonum, & quàm iucundum habitare fratres in vnum.] Qui namque sunt isti fratres, nisi Christus, & iustus? (neque enim erubuit nos fratres vocare, ille qui noster est, & creator & Dominus) sed in vnum Christus, & iustus habitant, quando iustus Christi voluntati plenè subiectus, nihil aliud appetit, nihil quærit, nisi quod in suum bonum ille disposuit.

Tandè anima his omnibus lotionibus incipientium purificata; his proficientium indumentis ornata; his ditata perfectorum monilibus, meretur ad postremum, & quindecimum vitæ spiritualis gradum peruenire: vt scilicet vnus spiritus cum Deo facta, cum semper intra seipsam præsentem habeat, illiq; sine intermissione, intellectu, & affectu cohereat. Et quemadmodum oculis creata lustrates, in omnibus lucem vident, quasi vniuersis rebus adhærentem, eisque vt videantur tributentem, ita anima perfecta in omnibus, quæ videt oculis, quæ audit auribus, quæ manibus perficit, aut cogitatione pertractat, illam diuinam lucem, aut fontem omnis luminis intuetur, illum adorat, & veneratur, illum intimè diligit, què omnium vitam & pulchritudinem esse cognoscit. Tunc neque pulchritudine creaturarum allicitur, neque horrore, & fœditate turbatur, quia in illis non tam illas, quàm creatorem aduertit, cuius cõspectu inescata nullius rei amore, vel odio distrahitur. Qui hunc gradum est assequutus, intelliget illud Salomonis: Sapientis oculi in capite eius; stultus in tenebris ambulat.] Et rursus illud: Ego os regis obseruo, & præcepta iuramenti Dei: Ne festines recedere à facie eius.] Os enim regis obseruare est, semper oculos mentis in Dei vultum intendere. Et habere in capite oculos, est, considerationem nostram in Christum caput nostrum defigere. Vnde Gregorius: Oculi sapientis in capite eius: quia videlicet sapiens quisque illum tota intentione considerat, cuius se membrum esse per fidem pensat.] Et ad hanc perfectionem quærendam, & exoptandam vltimus Psalmus gradualis inuitat, dum ait: Ecce nunc benedicite Dominum omnes serui Domini. Qui statis in domo Domini, in atris domus Dei nostri: in noctibus extollite manus vestras in sancta, & benedicite Dominum.] Illud enim nunc, in quo benedicendus

A est Dominus, tota hæc vita est, statera momento comparata: Et illæ noctes in quibus manus in sancta sunt extollendæ, dies nostri sunt propter fidei obscuritatem noctes appellati; quas noctes, qui in iugi Domini memoria, & amore occupauerit, illam cõsequetur benedictionem, quam versuculus postremus promittit: Benedicat te Dominus ex Sion, qui fecit cœlum, & terram.]

B Hi sunt gradus vitæ spiritualis, & felicissimi nos, si omnes conscenderimus, quoniam beatus homo, ô Domine, cuius est auxilium abs te, non ob aliam profectõ rationem, nisi quia ascensiones posuit in corde suo. Sed nos infelices, imò etiam beati, si ascendere nitimur, & in hoc labore, atque conatu vitam impendimus. Tunc namque iure optimo viri spirituales appellabimur, quia non vitam carnis sequimur, sed ad vitam spiritus aspiramus. Quamuis enim (vt inquit Leo Papa) spe salui facti sumus, & corruptibilem adhuc carnem, mortalémque gestemus; rectè tamen dicimur in carne non esse, si carnales nobis non dominentur affectus, & meritò eius rei deponimus nuncupationem, cuius nõ sequimur voluntatem.] Tunc vitam agimus nostro statu minimè indignam, quia illas scilicet curamus ascendere, & ad illum finem peruenire, cuius gratia religionem ingressi sumus, & mundum reliquimus.

Quòd terminus vitæ spiritualis, & graduum eius est vita in perpetuum duratura.

CAPVT XII.

VI in cõscendendis his vitæ spiritualis gradibus occupantur, & eo modo, quem diximus, suam vitam instituit, optimè sibi poterit illud Pauli de Domini benignitate arrogare in carne ambulantes, non secundum carnem militamus.] Quia non carnalia, & mundana sequuntur: sed celestes thesauros perfectionis inquirunt. Hi te vera manet in Christo, tamquam membra viua, à quo gratiæ abundantissimæ influxum recipiunt: Quia ambulat (vt inquit Ioãnes) sicut ille ambulauit.] Hoc quippe nihil aliud est (vt ait Prosper Regiensis Episcopus) nisi cõtemnere omnia prospera, quæ Christus contempsit, non timere aduersa, quæ pertulit, libenter facere, quæ fecit; fieri docere, quæ docuit; sperare, quæ promisit; & sequi, quò ipse præcessit.] Sequi autem Dominum, quò ipse præcessit, nihil aliud est, nisi nos huius vitæ spiritualis præsidio illam beatam promereri vitam, cuius gratia conditi sumus. Nam spiritualis vita profectõ via est ad perpetuam vitam, cuius vitæ Dominus ipse dignatur esse imperator & ductor. Ob quod beneficium propheta regius gratias agit ex intimo cordis affectu. cum ita ait: Notas mihi fecisti vias vitæ.] Has enim esse vitæ spiritualis vias, quas nobis Dominus demonstrauit, Ambrosius in hunc modum expressit. Notas mihi fecit vias vitæ. cum me docuit fidem, misericordiam, iustitiam, castitatem. his enim peruenitur itineribus ad salutem. Et licet nos in resolutione corporum mortis vmbra circundet, tamen gressus suos vita nõ deserit; sed inter ipsas medias inferni leges, incunctatè Christi virtutibus ambulamus.

E Vitæ ergo spiritualis actiones, vitæ sũt illius vitæ, quem speramus, quia non nisi viuendo spiritualiter ad illam felicem vitam peruenimus. Et vt has vitæ

Matth. 6
10.
Cassian.
col. 9. cap.
19.

Psal. 132.
1.

Eccles. 2.
14.
Eccles. 8. 2.

Greg. 16.
mor. c. 3.

Psal. 133.
1.

Psal. 83.
6.

Leo ser. 1.
de resur-
rectione.

2. Cor. 10.
3.

1. Ioan. 2.
6.

Prosp. 2.
de vita
contemp.
c. 21.

Psal. 135
19.
Amb. ser.
74. in na-
tali mar-
tyrum.

vias disceremus; Apostoli, & alij Sancti, & viri perfecti, mundo dati sunt, qui tamquam sapientes magistri eas opere, & doctrina monstrarent. Ne autem nos qui in cœnobiiis vivimus, aut harum viarum multitudinem, aut itineris longitudine lassaremur; eas ad tres breves, & faciles reuocatur, quibus tota spiritalis vita comprehenditur: nimirum, ad cultum Dei; adificationem proximi; & ordinationem sui. Et qui has tres semitas gressibus animæ fuerit emens, & in eis vsque ad mortem ambulare periterit, absque dubio à morte perueniet ad vitam. Arbitror autem (inquit Bernardus) quoddam tu, qui in congregatione es, bene viuus, si vitis ordinabiliter, sociabiliter, & humiliter: ordinabiliter tibi; sociabiliter proximo; humiliter Deo. Ordinabiliter, vt in omni conseruatione tua, sollicitus sis obseruare vias tuas, & in cœspectu Domini, & in conspectu proximi cauens, & tibi à peccato, & illi à scandalo. Sociabiliter, vt studeas amari, & amare, blandum te, & affabilem exhibere: supportare non solum patienter, sed & libenter infirmitates fratrum tuorum, tam morum, quam corporum. Humiliter, vt cum hæc omnia feceris, spiritum vanitatis studeas exufflare, qui ex huiusmodi nasci solet: & quantumcumque illū senseris, negare omnino consensum. Istas tres vias, quæ omnem spiritualem vitam amplectuntur, & vniuersas virtutes comprehendunt, non inaniter ambulamus, quia finis illarum vita est sine fine duratura. Tu autem homo Dei (inquit Paulus) hæc fuge, id est, cupiditatem rerum terrenarum, omnium malorum fontem, atque radicem; sectare verò iustitiam, pietatem, fidem, charitatem, patientiam, mansuetudinem: Certa bonum certamen fidei. Et ne putes nullum præmium huius esse certaminis: Nā apprehendes vitam æternā, in qua vocatus es. Qui enim ad vitam spiritualem vocatur, non ad aliud, quā ad vitam æternā vocatur: nam hæc illius est fructus & pretium. Quis plantat vineam (ait idem Paulus) & de fructu eius non edit? Quis pascit gregem, & de lacte gregis non manducat? Qui iterum: Quoniam debet in spe qui arat, arare: & qui triturat, in spe fructus percipiendi. Si ista occupationes temporales, suis emolumentis non carent, quis adeo despiciet, vt credat spiritalia opera, & virtutum studia fructu, & emolumento carere?

Habent quidem fructum non vtilem, sed pretiosum non temporalem tantum, sed æternum. Et merito dixi non temporalem tantum: quoniam, & æternum habent, & non destituuntur temporali. Quod Dominus (cuius verba fidelissima sunt) per Malachiam, non obscure promissit. Impij namque hoc spiritalis vitæ præmium abnegantes, ita clamabāt. Vanus est, qui seruit Deo, & quod emolumentum, quia custodiimus præcepta eius, & quia ambulauimus tristes corā Domino exercituum? Et non cōtenti virtutem eleuare, & sanctis operibus detrahere, & à bona vitæ præmium auferre, etiam malis, ac impuris operibus virtutis mercedem attribuant. Ergo nunc (aiunt) beatos dicemus arrogantes, si quidem adificati, id est, ditati sunt facientes impietatem, & tentauerunt Deum, ac peccatis prouocauerunt, & salui facti sunt. At Dominus quid dicit? Et erunt mihi in die: quia ego facio in peculium in die scilicet, quia impijs delictorum penas, & iustis bonorum operum stipendia decerno: & parcam eis, sicut parcat vir filio suo seruienti sibi. Ecce præmium æternum. Et conuertimini, & videbitis, quid sit inter iustum, & impium, & inter seruientem Deo, & non seruientem ei. Ecce præmium temporale. Nam qui impietatem fugies, perfectam virtutem sectatur, &

A vitæ spiritalis gradus ascendere nititur, tantam experitur tranquillitatem, tanta luce perfunditur, tanto gaudio, ac lætitia exhilaratur, tanta reuerentia ab hominibus afficitur, tanta cura ab Angelis protegitur, tanta benignitate à Domino honoratur, vt plane cognoscat, & vel ipsis oculis videat, iustis etiam in hac vitæ præmia abundantissima esse promissa, & mercedem copiosissimam illis concedi.

Hæc igitur vitæ spiritalis est vitæ vera, vitæ læta, & honorabilis, vitæ in quibus desiderijs suscipienda, cuius principium non est natura, sed gratia, cuius finis non est corruptio, sed gloria, cuius opus non est mercede vacuum, sed præmijs cœlestibus plenum. Hæc vitæ est, quam religionem ingredientibus quæsumimus, & felices nos, si iam illam inuenimus. Sicut enim mercator pergit ad nundinas, vt opes augeat, & suas possessiones amplificet, & ignarus frequentat scholas, vt literarum peritus euadat, & scientiam addiscat, nec non & ambitiosus principum adit domos, atque palatia, vt splendorem, ac dignitatem acquirat: ita religionem intrauimus, & in cœtum nos virorum spiritalium recepimus, vt vitam hanc spiritualem à rebus terrenis auulsam, & virtutibus cœlestibus inhaerentem assequeremur. Ne ergo frustra mundum reliquerimus, ne laborem nostrum perdamus, ne sine, quem nobis proposueramus, priuemur, sed gnauiter pro hac spiritali vitæ, ac pro eius perfectione pugnemus. Si honorem cupiebas, o religiose, qui ista legis, si prælationem, aut dignitatem optabas, satius tibi fuisset in sæculo commu-

C nere, academias sequi, Pontificis summi, aut alicuius principis læcularis curiam frequentare, vt dignitatem aliquam, saltem vsque ad mortem duraturam obtineres: sed in schola humilitatis, ad quid infelix dignitatem concupiscis, quam elapsis tribus, aut quatuor annis successoris relinquis, & nihil aliud eius functione, nisi fratres tibi auersos, & fortassis in hostes, & inimicos conuersos acquiris? si delicias quærebas, cur non uxorem duxisti, & eum statim amplexus es, in quo carnis delectationes licent, in quo filiorum lusus, famulorum obsequia, amicorum, & consanguineorum commercia, & honorum possessio aliquam voluptatem patiuntur sed in domo penitentia, quomodo in sane delicias perfrueris, quas prælati negant, seniores amandant, fratres fugiunt, tyrones reiciunt, & ipse status religiosus detestatur? si argenti, & auri, pretiosarumque vestium, & amplexus suppellectilis desiderio flagrabas, quare, o insipiens, tua bona multa, aut pauca reliquisti, quæ labore, & industria posses augere? Quare facultatem possidendi deseruisti, sine qua non licet tanta superflua recondere, tanta pretiosa habere, tanta curiosa, & pulchra possidere? Ad quid properasti in vitæ religiose desertum, in quo rerum temporalium acquisitione est laboriosa & conseruatio difficilis, quia illas prælatus, & potest, & debet à cellulis pauperum remouere? Si denique requiem corporis, & otiositatem amabas, & propriæ voluntatis amore tenebaris cur, stulte, ad militiam venisti, ad bellum processisti, alterius voluntati te subiecisti, qui animæ tuæ rationem redditurus, non potest otiositatem permittere, neque in te propriam voluntatem, omnium virtutum pestem, sustinere? Ne igitur his cœcitatibus cœturberis, his ignorantijs impliceris, ne tot periculis perdendi animam exponaris, honores fuge, voluptates despice, opes contemne, otiositatem caue, & vitam arripe spiritualem tuo statui debitam, & vitæ uocationis propriam, cuius præsidio summum honorem, infinitam voluptatem, incomparabiles diuitias, & incomprehensibilem requiem, quæ in Dei

Climac.
gradu 1.

adeptione, consistit, assequeris. Et ne putes te verum esse religiosum, nisi hæc quæ diximus fugiens, quotidianie opus operi, virtute in virtuti, & feruorem feruori adiciere studeas. Ut enim verissime dixit Ioannes Climacus Ille est fidelis, & prudens monachus, qui feruorem suum seruauit inextinguibilem, & in

dies vsque ad finem vitæ suæ, ignem igni adiciere, feruorem feruori, desiderium desiderio, ac studium studio numquam desinit. Si huius spiritualis occupationis obliuisceris, & rebus sæcularibus & prophanis inhæres, te ipsum lædis, & falsi religiosi, & viri spiritualis nomen vsurpas.

PARS SECVNDA

De Triplici vita spirituali sacris literis adumbrata.

Priusquam tres vitas spirituales tranſcendendas aggrediar, visum est mihi plures earum imagines sacris literis contentas præmittere, & mysticis expositionibus illustrare quæ ad sequentem tractationem ianuam aperiant. Res aliquantulum curiosa est sed non inutilis, neque à desiderio virorum spiritualium aliena, in qua sub historiarum Sanctarum inuolueris intelligant, quod diuersi Ecclesie status, ac professiones contineant.

De triplici vita spirituali, actiua, contemplatiua, & mista.

CAPVT XIII.

Vi vitam spiritualemente profitentur, cuius naturam, gradusque descripsimus; tribus modis creatori famulari, & in cœlestem patriam præparare festinant. Aut enim in externis se exercet actionibus, aut internis animi studiis occupantur; aut simul exteriora virtutum opera, & interiores functiones mentis, tota auiditate suscipiunt. Horum viuendi modorum quodam loco meminit Augustinus, in hunc modum scribens: In tribus quoque illis vitæ generibus, vno scilicet non segniter, sed in contemplatione, vel inquisitione veritatis otioso, altero in gerendis rebus humanis negotioso, tertio ex utroque genere temperato: Cum quaeritur quid horum sit potius eligendum, non finis boni habet controuersiam, sed quid horum trium difficultatem, vel facilitatem afferat, ad consequendum, vel retinendum finem boni in ista questione versatur. Et rursus alio loco: Ex tribus verò illis vitæ generibus, otioso, actiuo, & ex utroque composito, quamuis salua fide, quisque possit in quolibet eorum vitæ ducere, & ad sempiterna præmia peruenire; interest tamen quid amore teneat veritatis, quid officio charitatis impedit. Ex his ergo tribus bene, studiosèque viuendi rationibus, tres sunt vitæ spirituales exortæ: actiua, contemplatiua, & mista. sub studiosa, atque spirituali vita contentæ. Actiua (vt eas breuiter exponamus) est, quæ externas virtutis occupationes tractat. Contemplatiua, quæ contemplationi diuinorum intendit: Mista, quæ neque actione sola, neque contemplatione contenta in utroque studio pari cura, ac diligentia versatur.

Harum trium vitarum, actiua videtur secundior: contemplatiua formosior: mista felicior. Prima est laboriosior: secunda quietior: tertia robustior. Altera vtilior: altera iucundior: tertia præstantior. Denique in actiua incipimus: in contemplatiua proficimus: in mista perficimur, atque consummamur. Et omnis, qui perpetuam felicitatem assequi cupit in aliquo huius triplicis vitæ debet studio occupari;

A vt scilicet vel bona actio eum teneat, vel contemplatio distineat, vel actionis, contemplationisque vicissitudo deleat. Quare volentibus cum Mose, & veris Israëlitis tenebras Egypti, id est, peccata deserere, & in terram viuentium iustis promissam conuolare, illud Exodi est sine vlla cunctatione dicendum. Dominus Deus Hebræorum vocauit nos, ibimus viam trium dierum in solitudinem, vt in molemus Domino Deo nostro. Via trium dierum illis conscienda est, vt nimirum ingrediantur virtutis actionem, vel veritatis contemplationem, vel tam actionis, quam contemplationis studium, atque laborem. Aliqua namque istarum viarum necessaria est, vt quis possit, vel ab Egypto peccatorum discedere, vel ad præmium æternum peruenire. Et ideo etiam Angelus apud Ezechielem mensus est latitudinem portæ templi trium cubitorum hinc, & trium cubitorum inde, quia videlicet cœlestem patriam, non nisi per sanctæ Trinitatis fidem ingredimur, & per tres istas vitas, tamquam per portam trium cubitorum intramus. Tertia quoque pars terræ in Apocalypsi comburitur, & tertia pars arborum concrematur, & duæ partes Domino illæ servantur, quia nimirum actiui, & contemplatiui, (atque aded ex utraque vita compositi, qui non debent ab illis merito & actione secerni) in sorte Domini ponendi sunt: Qui verò nullam istarum vitarum exercet, in parte Diaboli numerandi. Vnde magnus cõtemplator Richardus: Duæ hominum partes (ait) sunt Dei, actiui scilicet, & contemplatiui, imperfecti, & perfecti, minores, & maiores. Istas duas partes Deus sibi assumit, quia pusillus cum maioribus benedixit. Tertia pars, quæ est malorum, Diabolo relicta est, & fracta gradine, & igne commixta in sanguine, duabus, quæ Dei sunt, illis permanentibus, combusta est. Itaque stientes in vitam beatam conscendere, quicumque illi sint, siue religiosi, siue sæculares, debet aut actiones virtutum exteriores colere, aut cõtemplationis iter arripere, aut simul vtrumque opus in vnam viuendi rationem copulare, quia in istis viuendi modis, solum, vel in aliquo illorum Domini mandata seruantur, & extra illos, nullo pacto valet quisquam, aut diuinam legem seruare, aut Prælatorum scita custodire. Qui autem præcepta Domini, & Ecclesie, ac Prælatorum, qui eius personam agunt, mandata nõ

seruat,

Aug. 19.
de ciuita.
c. 2.

Ibi. c. 19.

Exod. 3.
18.

Ezechiel.
40. 48.

Apocal. 8.
7.

Richard. li.
3. in Apo.
cal. c. 2.